

Motion till riksdagen 2009/10:Kr280

av **Ulf Nilsson och Tina Acketoft (fp)**

Arkeologiskt center i Skåne

Förslag till riksdagsbeslut

1. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att stödja uppbyggandet av ett arkeologiskt center vid fyndplatsen Uppåkra.
2. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att stödja Lunds universitets historiska museum i dess arbete med omhändertagande av fornfynd.

Motivering

Järnåldersboplatsen i skånska Uppåkra blev grundligt undersökt 1996 och större utgrävningar startade. Området är ca 40 hektar och stora mängder föremål och spår av en kultplats har hittats. Det visade sig att här fanns ett område som i fråga om historisk betydelse och antalet fynd motsvarar och t.o.m. överträffar de epokgörande utgrävningarna i Birka. Hittills har arbetet resulterat i över 22 000 metallfynd trots att endast en liten del av området grävts ut. Här har funnits bebyggelse från 100 f.Kr. till 1000 e.Kr. Arkeologerna drar slutsatsen att Uppåkra varit ett ekonomiskt, politiskt och religiöst maktcentrum och eventuellt centrum för ett sydsvenskt rike. Detta "gamla Lund" flyttades till nuvarande Lund omkring år 1000. En av de intressanta frågor som ännu väntar på svar är varför kultplats och ekonomiskt centrum flyttades några kilometer norrut.

Nu finns långt gångna planer på att skapa ett arkeologiskt center i Uppåkra. Tre beståndsdelar i detta center blir – en arkeologisk park öppen dygnet runt, ett besökscentrum med byggnad samt arrangerandet av årliga offentliga utgrävningar. En stiftelse har bildats och ett samarbete utvecklas mellan Historiska museet i Lund, arkeologiska institutionen i Lund, Staffanstorps kommun, Lunds kommun, Region Skåne med flera.

Fel! Okänt namn på

Fynden i Uppåkra är arkeologiskt unika. Ändå är de statliga centrala satsningarna på att omhänderta och visa fynden minimala.

Lunds universitets historiska museum har huvudansvaret för omhändertagande av fornfynd från Uppåkra och övriga södra Sverige. Museet har idag den näst största samlingen av fornfynd i Sverige efter Historiska museet i Stockholm. Av historiska skäl lyder museet under Lunds universitet och Utbildningsdepartementet i motsats till Historiska museet i Stockholm, som lyder under Kulturdepartementet. Ett enskilt universitet har alltså i praktiken ansvar för att finansiera omhändertagandet fler fornfynd än i Birka och detta utan motsvarande extra resurser.

Kulturdepartementet har enligt vår mening ett ansvar för kulturpolitik i stort, även för den del av kulturen som inte har Kulturdepartementet som huvudman. När det gäller fornfynd borde det finnas en tydlig nationell strategi som säkerställer att arkeologiska fynd från hela Sverige kan tas om hand på ett säkert sätt och även bli tillgängliga för allmänheten. Samma resurser som satsas på fornfynd i Mälardalen borde satsas på viktiga arkeologiska fyndplatser i övriga Sverige. En viktig uppgift för Kulturdepartementet vore därför att se över hur arkeologisk forskning kan få liknande villkor i hela landet och hur nyupptäckta viktiga fyndplatser ska få likvärdiga förutsättningar att användas för forskning och för museiändamål.

När det gäller utgrävningarna i Uppåkra borde det vara naturligt att Kulturdepartementet engagerar sig. Lunds universitets historiska museum borde få centralt stöd för nya tjänster som krävs för arbetet med konservering, magasinering med mera. När det gäller uppbyggandet av ett arkeologiskt center av riksintresse borde det också vara naturligt att Kulturdepartementet engagerar sig för att stödja arbetet.

Stockholm den 5 oktober 2009

Ulf Nilsson (fp)

Tina Acketoft (fp)